

Con Cọp Bình Thuận

Truyện ngắn của Nguyễn Ngọc Hoa

Thôi nôi hay đầy tuổi là lễ cúng khi em bé được tròn 12 tháng và không nằm nôi nữa để tạ ân 12 bà mẹ đã nặn ra em và dạy em nói cười. Trong khi cúng, người ta để nhiều món đồ chơi và đồ dùng như gương, lược, viết, tập sách, nắm xôi, tiền, kéo, và nắm đất trước mặt em bé để em tự ý chọn, rồi tùy món đồ được chọn mà suy đoán tương lai em. Mẹ kể hồi đó, ngoài làng quê Quảng Bình, tôi chọn cây viết và tập sách khiến bà con xuýt xoa bàn rằng thằng bé sẽ là người văn chương chữ nghĩa. Đồng thời, ông nội chấm tử vi nói cung Quan Lộc của thằng bé có Cáo và Thai phụ, nghĩa là trong đời sẽ gặp công danh bằng sắc, có sổ khoa bảng, và dù suốt đời bận rộn thi cử, sẽ luôn luôn đậu đạt.

Khi tôi lớn lên và đi học, mẹ không mấy lo lắng về chuyện học hành thi cử của *thằng Bé* (tên ở nhà của tôi), “Sổ *hắn* không cần học thi cũng đậu.” Nhưng những tiên đoán ngày đầy năm không ngừng ám ảnh tôi và để không làm mẹ buồn, ngày đêm tôi chúi mũi vào cuốn sách. Tôi tìm ra một phương cách giản dị: chỉ cần nhắm vào thằng xếp hạng trên tôi trong lớp hay trong trường và vượt qua nó. Nếu nó học đến nửa đêm để được điểm cao, tôi sẽ thức đến một giờ sáng để được điểm cao hơn. Nếu nó học đến một giờ sáng, tôi thức đến hai giờ. Cho đến khi nó đứng dưới tôi. Rồi nhắm vào thằng đứng trên kế tiếp, cứ thế mà tiếp tục, và cuối cùng cố gắng hơn để giữ vị trí đứng đầu. Nhờ đó, mẹ một lòng tin tưởng vào tài năng *thằng Bé*, và tôi thành công chỉ vì không muốn mẹ thất vọng.

Trong hoàn cảnh chiến tranh tàn khốc của đất nước, người ta cố gắng chấp nhận những cái chết phi lý hay cảnh ly tán đau thương, và thỏa hiệp với chính mình bằng cách trông vào số mệnh, tự an ủi do Trời định sẵn, và vấn kế các thầy tử vi, thầy tướng, và thầy bói. Nhà tử vi nổi tiếng nhất Sài Gòn có văn phòng trên đường Phan Thanh Giản lấy tên là Trung tâm Nghiên cứu Chiêm tinh Đông Nam Á nghe nói thường được tổng thống vờ vào dinh Độc lập tham khảo mỗi khi cần quyết định việc quan trọng.

Tuy nhiên, bọn sinh viên trẻ bất cần đời như tôi không mấy ai mặn nồng với chuyện bói toán. Chẳng hạn, tôi lý luận nếu nhà tử vi dùng ngày giờ và năm sinh để chấm tử vi, thì không lẽ hàng chục người ra đời cùng ngày cùng giờ (giờ đông phương là khoảng thời gian hai tiếng đồng hồ) với tổng thống đều có số làm tổng thống hay sao? Còn nếu nói rằng thầy dùng lá số làm căn bản và theo đó mà luận đoán thì xem ra thầy thực sự dùng kỹ thuật khai thác tâm lý của người xem bói để vẽ ra tương lai người đó mong muốn.

Một số bạn tôi mua sách dạy lấy tử vi, xem chỉ tay, và bói bài về học với mục đích biểu diễn mua vui trong các cuộc tụ họp. Còn gì thích thú hơn được nắm bàn tay một cô gái xinh xắn và giảng giải về đường tâm đạo (tình duyên), trí đạo (học hành), sinh mệnh (sống lâu), và sự nghiệp (tương lai) với những lời bàn đưa tới lợi thế để *tán* nàng hay *tán* giùm cho bạn mình? Riêng các cô thì chuộng môn bói bài, thường để giết thì giờ khi ngồi tán gẫu với nhau, và không khác gì

bọn con trai, có mục đích riêng khi bói cho người khác phái. Tôi ngẫu nhiên bị bói bài như thế một lần và,

Một lần đã tổn tới già,

Đừng đi nước mặn mà hà ăn chân.

(Ca dao)

* * *

Cuối năm 1968, khi tôi học lớp đệ tam niên trường kỹ sư, một biến cố xảy ra làm các bạn tôi ở Trung tâm Quốc gia Kỹ thuật ở Phú Thọ, Sài Gòn bàng hoàng. Tối thứ Sáu sau lễ Giáng sinh, tôi và ba thằng bạn thân – Đắc và Lộc học cùng lớp điện với tôi và An học công chánh – rủ nhau ra quán thịt rừng Cổ Loa trên đường Phạm Ngũ Lão ăn mừng. Ăn xong chúng tôi chia tay, tôi về Đại học xá Minh Mạng, và ba thằng kia về Cư xá Sinh viên Kỹ thuật trong Trung tâm. Sáng hôm sau, ba đưa đi Vũng Tàu chơi và định Chủ Nhật về. Bất ngờ, sáng sớm Chủ Nhật, vừa hết giờ nghiêm, An đến báo Đắc tử nạn trên đường đi; chiếc xe đồ lặt, chống bốn bánh lên trời.

Linh cữu Đắc quàn ở sân trường Điện trong lúc chờ gia đình nó từ Phan Thiết vào đưa về chôn cất. Tôi, Lộc, và An đi theo đoàn xe tang về quê Đắc để tiễn đưa nó đến nơi yên nghỉ cuối cùng. Linh cữu quàn ở từ đường gia tộc, và tôi gặp bà con họ hàng Đắc cùng với các bạn nó học ở Sài Gòn về đưa đám, trong số đó tôi chỉ quen hai người là Thúy Phương và Giải. Thúy Phương học Đại học Văn khoa, ở Lưu xá Thanh Quan trên đường Hiền Vương, và có một thời cùng với Đắc đi chơi chung với bọn tôi. Giải học bên Nông Lâm Súc và đang theo đuổi Thúy Phương.

Lần đầu tiên làm “người lớn” đi đưa ma, tôi lúng túng không biết nên đứng hay ngồi ở đâu, hoặc phải làm gì, thì được một thiếu nữ tên Vân Thái chăm sóc và hướng dẫn; trước nàng học cùng lớp với Thúy Phương ở trường trung học Phan Bội Châu. Vân Thái đẹp sắc sảo, vẻ đẹp nghiêm nghị và trông hơi dữ. Nàng ăn nói hoạt bát dạn dĩ và dường như biết nhiều về tôi. Dầu sao, thằng con trai *cù lần* trong tôi cũng sung sướng và hãnh diện được người đẹp chiếu cố. Chúng tôi thân nhau nhanh và chuyện trò như đã quen biết từ lúc nào. Nàng niềm nở,

“Em học ban Việt Hán trường Văn khoa và ở cùng phòng Đại học xá Trần Quý Cáp với chị Thanh Phú. Ban đêm tụi con gái thức khuya nói chuyện lằng nhằng, và *chỉ* nhắc đến anh luôn.”

“Quả là trái đất tròn! Thanh Phú là *bồ* của Tú bạn anh. Nó đi lính đánh giặc ở miền Tây và mỗi lần nghỉ phép về Sài Gòn, lấy xe Honda của anh đưa nàng đi chơi và vào Đại học xá Minh Mạng ngủ ké,” tôi reo lên.

“Em nghe chị Phú nói thỉnh thoảng anh buồn tình xách xe đến rủ *chỉ* đi uống cà-phê ở quán Đa La sau sân vận động Cộng hòa. Sống ở Sài Gòn gần hai năm rồi mà em chưa có dịp đến đó,” nàng ngỏ ý một cách kín đáo.

“Thật vậy sao? Chàng hoàng tử của cô ‘công chúa ngủ trong rừng’ đâu?” tôi hỏi đùa vô duyên.

Rõ ràng Vân Thái đang tìm ý trung nhân. Tôi được nàng để mắt tới có lẽ vì trong thế giới sinh viên đi học xa nhà tương đối nhỏ bé của chúng tôi ở Sài Gòn, ai cũng biết tôi là đứa con trai duy nhất không có người yêu. *Bồ* của Lộc và An học trường Văn khoa, cô của Lộc ở Đại học xá Trần Quý Cáp, và cô của An ở Lưu xá Thanh Quan. Trái tim tôi đã gửi trọn cho Quỳnh Châu, nàng

đang du học bên kia bờ Thái bình dương. Điều làm tôi thắc mắc là một thiếu nữ đẹp, có học thức, và con nhà bề thế như Vân Thái mà tại sao phải đóng vai *cột đi tìm trâu*.

Sau đám tang, ba thằng tôi còn nửa buổi chiều và một đêm ở Phan Thiết trước khi về Sài Gòn chuẩn bị đi học lại sau Tết dương lịch. Tối hôm đó, cha mẹ Vân Thái mời chúng tôi cùng Thúy Phương, Giải, và vài người bạn khác của Đắc đến nhà và thết đãi những món ốc sò tôm cua đặc sản Bình Thuận. Câu chuyện trong bữa ăn xoay quanh sự kiện Đắc chết yếu rồi lan qua chuyện số mệnh của con người và tính cách “xung” hay “hợp” tuổi giữa hai người khác phái. Thí dụ, *tứ hành xung* là bốn tuổi xung khắc nhau như Tý Ngọ Mẹo Dậu, và *tam hợp* là ba tuổi hòa hợp với nhau như Dần Ngọ Tuất hay Hợi Mão Mùi. Nhân thế, mẹ Vân Thái lên tiếng than phiền,

“Con Thái của bác tuổi Sửu mà dân Phan Thiết đồn rân lên là nó tuổi Dần. Hồi đó, bác sinh nó rồi mới nghe tiếng gà gáy báo hiệu giao thừa qua năm Canh Dần [1950]. Miệng thế gian ác độc khiến con nhỏ lao đao hết chỗ nói!”

Qua lời nói của bà mẹ xót lòng vì con, tôi hiểu ngay Vân Thái thực sự tuổi Dần và vì vậy chưa có ai dám *rấp ranh bắn sể*. Con gái tuổi Dần thường khó lấy chồng và lận đận về tình duyên vì dân gian truyền tụng họ cao số, dữ như cọp, và có số “sát phu.” Sau bữa ăn, cha mẹ Vân Thái đi nghỉ và để đám thực khách trẻ tự do. Cả bọn trở nên vui nhộn, kể chuyện khôi hài, và *cặp đôi* (gán ghép hai người khác phái với nhau) tôi và Vân Thái. Tôi cười cười chịu trận, trong khi nàng tỏ vẻ hài lòng.

Gần khuya, các cô bày ra màn bói bài Tarot cho bọn con trai. Người bói là Vân Thái, và tôi lại bị đặt vào thế phải ngồi vào cho nàng bói. Nàng xóc kỹ bộ bài 52 lá rồi đưa cho tôi “cúp” (tách đôi cầu âu) rồi chia bài đặt nằm sắp thành nhiều hàng. Theo một thứ tự nào đó, nàng lật ngửa các lá bài và tùy từng lá, bàn về quá khứ và tương lai. Nàng “đoán” khá đúng về gia thế và chuyện học hành của tôi, những điều mà Thanh Phú biết rõ. Đến phần tình duyên gia đạo, nàng lấy con Đằm Cơ nằm giữa mặt bài và đưa lên cao,

“Đây nè! Anh đã gặp người phối ngẫu tương lai, và người đó cũng thấy anh hấp tấp hấp ý. Quẻ bói nói hai người sẽ sống hạnh phúc, và con cái đầy đàn và học hành đậu đạt.”

* * *

Về lại Sài Gòn, vì đang bỏ nhà *đi bụi đời*, tôi bận rộn tối tăm mặt mày với việc đi học và đi dạy kiếm sống, quên bẵng cô “thầy bói” và quẻ bài Tarot của nàng. Khoảng ba tháng sau, Tú nghỉ phép về Sài Gòn đưa Thanh Phú đi chơi. Gặp tôi, nàng nói Vân Thái nhắn tôi đến Đại học xá Trần Quý Cáp gấp vì có chuyện rất quan trọng. Tôi đến đại học xá, ngồi chờ ở phòng khách, và rất đỗi ngạc nhiên khi thấy nàng ra gặp tôi cùng với ba cô bạn. Vừa thấy tôi, trước sự chứng kiến của ba cô đó, nàng mở máy mắng sa sả,

“Anh là đàn ông không đàn ông. Tôi với anh mới gặp nhau một lần và không có tình ý gì với nhau mà tại sao anh đi nói với mọi người là tôi *mết* anh? Anh có biết như vậy là làm hại danh dự tôi không?” “Mết” tiếng lóng là yêu say đắm.

Tôi vốn ít lời lẽ, ngày còn bé hay bị mẹ chê “cóc không mở miệng,” nên biết là không thể cãi lại Vân Thái và đành cúi đầu nhận lỗi,

“Tôi hoàn toàn không biết gì về chuyện Thái nói. Nhưng nếu tôi có điều gì sơ suất, xin cho tôi xin lỗi. *Lỗi tại tôi, lỗi tại tôi, lỗi tại tôi mọi đường,*” tôi dùng câu kinh Thú nhận của Công giáo để rút lui êm thấm.

Tôi không có thì giờ hay tâm trí để băn khoăn về hành động của Vân Thái, nhưng giải đáp không tìm mà đến. Gần cuối năm học, thằng bạn biết mặt biết tên mà không mấy khi chuyện trò là Thoại học công chánh bất thần sang tìm tôi. Nó người Nha Trang, có tiếng là con nhà giàu học dốt, học trên tôi một năm, và nay sắp tốt nghiệp kỹ sư. Cười toe toét, nó kiêu hãnh bắt tay tôi và ra mặt kẻ cả,

“*Moa* vừa làm lễ hỏi với Vân Thái. Nàng nói *toa* đeo đuổi nàng nhiều tháng trước, nhưng vì phải lòng *moa* nên nàng cho *toa* ra rìa. *Toa* đừng buồn. *Moa* thấy *toa* không phải là tay kém cỏi, nhưng tình duyên do Trời định chứ không phải tự nhiên muốn là được.”

“Chúc mừng *toa*,” tôi cười thầm, một con nai tơ đã lọt vào bẫy, “Khi nào tụi *toa* làm đám cưới?”

“Chắc đến hết hè. *Moa* sắp ra trường, nhưng cần vài tháng để chuẩn bị,” nụ cười của kẻ “chiến thắng” nở tận mang tai.

“Chúc vợ chồng *toa* trăm năm hạnh phúc đến đầu bạc răng long,” tôi chúc Thoại, thực lòng.

Nhưng lời chúc mừng đó tựa như có hậu quả *nói trước bước không qua*. Thiệp cưới của Thoại và Vân Thái gửi khắp thân nhân họ hàng và bạn bè, tiệc cưới dự định tổ chức linh đình tại nhà hàng Đồng Khánh trong Chợ Lớn, và quảng cáo chúc mừng và chia vui đăng *lia chia* trên trang bốn (trang cuối) của tờ Chính luận, nhật báo thịnh hành nhất nước. Đột nhiên, hai hôm trước ngày cưới, trong phần quảng cáo của tờ báo lại xuất hiện bản cáo thị:

Tôi là Lê thị Vân Thái xin thông báo với bà con bằng hữu là kể từ hôm nay, ngày ... tháng ... năm 1969, tôi không còn có liên hệ gì với Kỹ sư Vũ Đình Thoại. Không còn gì để nói!

Con cọp Bình Thuận này dữ thiệt, tôi nhủ thầm. Nhưng số thằng bạn quê ở Khánh Hòa của tôi còn hên. Hơn là vào vòng cương tỏa rồi ôm bụng chịu khổ cả đời!

Nguyễn Ngọc Hoa

Ngày 26 tháng Ba, 2025